

Dokumenty č. 2592, 2583, 2584, 2585, 794

Písemnosti právního sporu o říšské svobodě panství Aš

Během 40letého právního sporu o bezprostřední příslušnosti Ašského panství k říši šlo o především o základní otázky. O ty se, jak na zedtwitzské, tak i na české straně, opírali nejznámější právníci tehdejší doby. V průběhu doby se navíc různé mimořádné události stávaly podnětem k dalším žádostem, stížnostem a nařízením.

Již roku 1746 nechali páni von Zedtwitz vypracovat podrobné "Odůvodnění " jejich nároku na bezprostřední příslušnost k říši. Anonymní stať o 106 stranách, kterou vypracoval dánský státní rada Jakob von Moser, byla vydána tiskem. Její název zní: „Überzeugend und unwiderleglicher Beweis, daß die Cron Böhmen auf die Landes-Hoheit des von derselben zu Lehen gehenden Gerichtes Asch weder in Possessorio noch Petitorio die allergeringste Ansprache zu machen berechtigt, hingegen aber derer Herrn von Zedtwitz, als Besitzer ermelten Gerichts, so wohl persönliche, als auch reale Reichs-Unmittelbarkeit in Possessorio et Petitorio unwidersprechlich auf das vollkommenste gegründet sehe“.

V archivu je k dispozici její kopie (č. 2592).

Protestanští páni von Zedtwitz se opakovaně obraceli na vlivné nezávislé osobnosti, které měly podpořit jejich zájmy. Adresátem několika žádostí bylo Corpus Evangelicorum v Řezně, které zastupovalo evangelická knížata u řezenského Říšského sněmu. Carl Erdmann Phillipp von Zedtwitz tak ve stížnosti („Nothgedrungenste und wehmühtigste Beschwerde“) z 3. prosince 1765 líčí represe, kterými trpí on i jeho evangeličtí bratraci.

V archivu je k dispozici jak originál, tak i kopie této stížnosti (č. 2583).

Když pak katolický domácí kaplan z kaple na Mikulášském vrchu o rok později „velice neslýchaným a urážlivým způsobem“ překročil své pravomoci, následovala 2. března 1767 „opakovaná stížnost“, ve které byly vyličeny zásahy do duchovní i světské bezprostřední příslušnosti k říšskému území.

V archivu je k dispozici jak originál, tak i kopie této stížnosti (č. 2584).

Česká koruna zveřejnila v roce 1767 právní rozklad svého postupu proti Zedtwitzům. Autorem tohoto 180stránkového tiskopisu, který se zkráceně nazýval „Böhmischer Unterricht“, byl říšský dvorní rada Karl Adolf von Braun. V roce 1772 pak následoval rozšířené vydání o 346 stranách, které mělo název: „Weitere Ausführung des im Jahre 1767 herausgekommenen ausführlichen und gründlichen Unterrichtes von der der Krone Böhmen über die von Zedtwitz zu Neuberg und Asch, auch deren Gericht Asch, und dazu gehörige Ortschaften unstrittig zustehenden Landeshoheit, worinne besagter Unterricht gegen die in der sogenannten respektuosen Zedtwitzischen Beantwortung fälschlich und ohngründlich gemachten Vorwürfe aus klaren Urkunden gerechtfertiget wird.“

Toto nové vydání je v archivu k dispozici jak v originálu, tak i kopii (č. 2585).

Narážka v názvu se týká „vážené a podrobné odpovědi na český královský Unterricht“, kterou v kopii ještě v roce 1767 předložil Johann Jakob von Moser. Moser současně vypracoval také „Die ältere Geschichte des Gerichtes Asch, dessen ursprünglicher Reichsunmittelbarkeit und ohnbeschadet

derselbigen, nachmaligen Lehens-Auftrages an die Kron Böhmen (Nejstarší dějiny Ašského soudnictví, jeho původní bezprostřední příslušnost k říšskému území a pozdější pozvolná manská příslušnost k České koruně)“.

V archivu je k dispozici kopie (č. 794).